

Zorganizowane czytelnictwo książek w Inowrocławiu miało bogate tradycje już w okresie zaboru pruskiego. Liczne instytucje, stowarzyszenia i organizacje dążyły do zakładania własnych bibliotek. Największym stowarzyszeniem bibliotecznym zaboru pruskiego, mającym swoje wypożyczalnie niemal w każdej miejscowości, w tym również w Inowrocławiu było **Towarzystwo Czytelní Ludowych**. Z wypożyczalni TCL, każdego roku korzystało kilkuset czytelników, którzy wypożyczali średnio 20 000 książek. W 1915 roku biblioteka TCL liczyła 4 000 woluminów. Po wyzwoleniu Inowrocławia w 1919 r. działalność TCL wyraźnie osłabła. Lata wojny ograniczyły czytelnictwo i spowodowały zaginięcie wielu książek. W 1928 r. księgozbiór TCL w Inowrocławiu liczył zaledwie połowę zbiorów z 1915 r. W 1928 r. Rada Miejska w Inowrocławiu podjęła inicjatywę utworzenia biblioteki publicznej i specjalną uchwałą przeznaczyła z budżetu miejskiego na ten cel kwotę 5000 zł. Wcześniej już ukonstytuowało się Towarzystwo pod nazwą „**Publiczna Biblioteka Miasta Inowrocławia**”, które w statucie tak m.in. określiło swoje zadania „...celem uczczenia 10 rocznicy oswobodzenia Rzeczypospolitej Polskiej postanowiło obywatelstwo miasta Inowrocławia ufundować jako żywy pomnik 10-lecia bibliotekę powszechną [...]. Celem Towarzystwa jest ustanowienie i utrzymanie powszechnej biblioteki i czytelní...”. Działania władz miejskich i Towarzystwa uwieńczone zostały pełnym sukcesem: 5 stycznia 1930 r., w wydzierżawionym z subwencji miasta czteropokojowym lokalu, przy ul. Solankowej 23, otwarto uroczystie **Publiczną Bibliotekę Miejską w Inowrocławiu** z księgozbiorem liczącym 2 000 tomów. Po przeprowadzce, od 26 października 1931 roku funkcjonowała w budynku Parku Miejskiego (obecny Teatr). Wiadomo, że w ciągu pierwszych 3 lat zgromadziła ona ponad 4 000 woluminów, a liczba wypożyczeń wynosiła ok. 15 000 rocznie. Biblioteka ta działała prawie 10 lat. Niestety, już w 1939 r. okupant spalił i zdewastował wartościowe zbiory przedwojennych bibliotek szkolnych, uczniowskich i organizacji oświatowych, nie oszczędzał bibliotek prywatnych. Zniszczył też zbiory Publicznej Biblioteki Miejskiej. Likwidował skutecznie wszelkie przejawy polskiego życia. Polityka okupanta spowodowała, że zaraz po wojnie czytelnictwo trzeba było organizować od początku. Idea stworzenia biblioteki w Inowrocławiu odżyła bardzo szybko i była realizowana z dużą konsekwencją i determinacją. Już 2 maja 1945 r. na łamach „Robotnika Kujawskiego” ukazał się apel Tadeusza Kaliskiego do społeczeństwa Inowrocławia o przekazywanie książek na rzecz przyszłej publicznej biblioteki miejskiej. Do społeczeństwa apelował również Prezydent Inowrocławia na łamach Ilustrowanego Kuriera Polskiego w styczniu 1947 r., by wszyscy ci, którzy posiadają książki z przedwojennych bibliotek funkcjonujących w mieście, oddawali je w Zarządzie Miejskim. W styczniu 1946 r. na akademii z okazji pierwszej rocznicy wyzwolenia Inowrocławia Prezydent miasta **Marian Adamowicz** oficjalnie zapowiedział uruchomienie biblioteki miejskiej w drugą rocznicę wyzwolenia. Zapowiedź Prezydenta, a także „Dekret o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi” z dnia 17 kwietnia 1946 r. zmobilizowały działanie władz i społeczeństwa Inowrocławia. Przez cały 1946 r.

przygotowywano się do otwarcia biblioteki, wyznaczono lokal, gromadzono sprzęt biblioteczny, a do dnia poprzedzającego otwarcie, organizowano szereg akcji mających na celu zgromadzenie jak największej ilości książek i pieniędzy. Uroczyste otwarcie **Miejskiej Biblioteki Publicznej** nastąpiło 26 stycznia 1947 roku w pomieszczeniach Teatru Miejskiego. W dniu otwarcia biblioteka liczyła 875 woluminów, a do końca roku księgozbiór powiększył się do 4 359 woluminów. W ciągu pierwszego roku z biblioteki skorzystało 967 osób. Z zachowanych źródeł i dokumentów wynika, że z upływem lat sytuacja biblioteki ulegała poprawie. Powiększały się zbiory, a podstawowym sposobem gromadzenia były zakupy. Dary stanowiły nieznaczny procent nabytków. Z każdym rokiem przybywało czytelników. Następował stopniowy rozwój sieci bibliotecznej na terenie miasta. W 1956 r. na mocy uchwały Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Inowrocławiu, w 30 rocznicę śmierci Jana Kasprowicza, Biblioteka otrzymała imię wielkiego syna Kujaw. We wrześniu 1973 r. biblioteka miasta (**Miejska Biblioteka Publiczna im. Jana Kasprowicza**) i powiatu (**Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Stanisława Przybyszewskiego**) zostały połączone w jedną zintegrowaną instytucję kulturalno-oświatową pod nazwą **Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna**. Po reformie administracyjnej kraju w 1975 r. jej nazwę zmieniono na **Rejonową Bibliotekę Publiczną im. Jana Kasprowicza**, a od 3 lutego 1995 r. uchwałą Rady Miejskiej w Inowrocławiu przekształcono na **Miejską Bibliotekę Publiczną im. Jana Kasprowicza**. Od 1956 r. związana z imieniem Jana Kasprowicza, rozwija się wraz z Jego rodzinnym miastem.

